

ផ្ទះតាម៉ុកត្រូវបានសាងសង់ឡើងនៅថ្ងៃទី១៧/ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៣នៅលើផ្ទៃដី ១៦៦៥ហិកតា។ ផ្ទះនេះមានចម្ងាយ២ គីឡូម៉ែត្រពីរវង់មូលស្រុកអន្លង់វែង រួចបត់ស្តាំតាមស្លាកសញ្ញាពីផ្លូវជាតិប្រហែល៥០០ម៉ែត្រ។ ផ្ទះតាម៉ុកស្ថិតនៅក្នុងភូមិអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំអន្លង់វែង ស្រុកអន្លង់វែង ខេត្តទត្តរមានជ័យ។ កាលពីដើមឡើយ ទីតាំងផ្ទះតាម៉ុក ជាកូនភ្នំមួយមានរាងតូចហើយវែង។ ប៉ុន្តែ ប្រជាជនបាននាំគ្នាគាស់កាយថ្មក្នុងកូនភ្នំនោះដើម្បីសាងសង់ទំនប់ និងស្ពានអូរដឹក រហូតនៅសល់តែបាត ក្រោមដែលមានសណ្ឋានដីរាបបន្តិច។ នៅទីនោះ តាម៉ុក បានសម្រេចបិត្តសាងសង់ផ្ទះរបស់គាត់ជាបន្តបន្ទាប់។

ផ្ទះទី១ ៖ ផ្ទះនេះត្រូវបានសាងសង់ឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៣ ធ្វើអំពីឈើប្រក់ហ្វីប្រស៊ីម៉ង់ត៍ នឹងក្រាលបេតុង។ តាម៉ុកប្រើប្រាស់ផ្ទះនេះសម្រាប់ធ្វើជាទីស្នាក់ការរបស់គាត់ ដើម្បីនាំយស្រុលក្នុងការមើលការខុសត្រូវលើកម្មករ ដែលកំពុងសាងសង់ទំនប់អូរដឹក និងជាទីកន្លែងសម្រាប់ដាក់ឡានធុតូចផង។

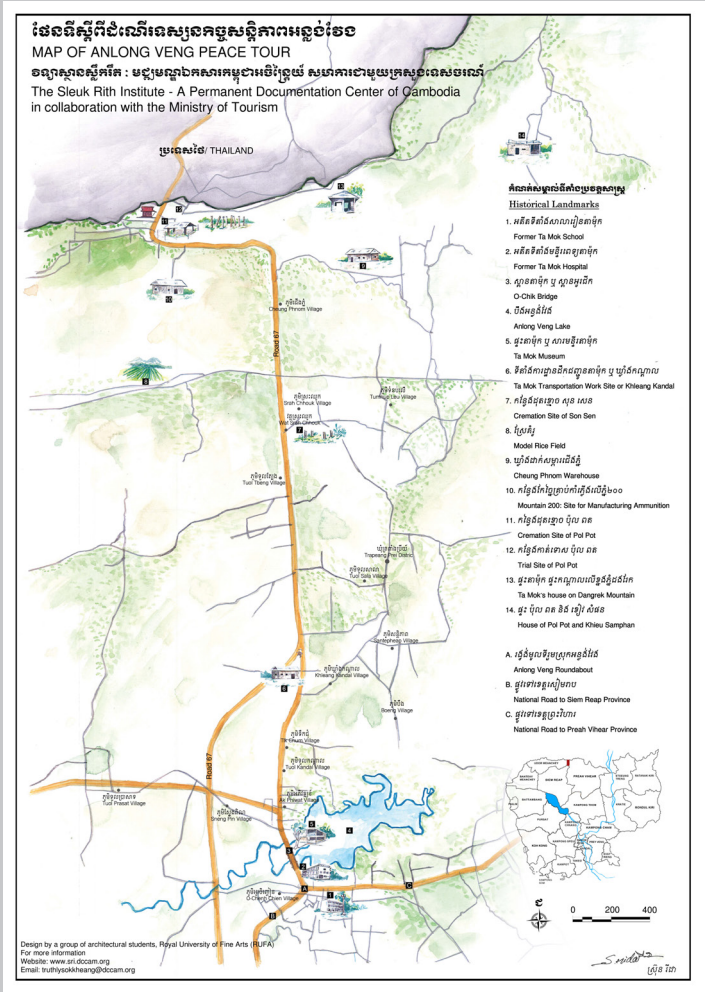
ផ្ទះទី២ ៖ ផ្ទះនេះត្រូវបានសាងសង់ឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៤ ហើយបញ្ចប់នៅឆ្នាំ១៩៩៦។ ផ្ទះនេះមានបីជាន់ ជាន់លើជាកន្លែងស្នាក់នៅរបស់ តាម៉ុក។ ជាន់កណ្តាលជាកន្លែងទទួលភ្ញៀវរបស់តាម៉ុក។ នៅតាមជញ្ជាំងមានផ្ទាំងគំនូរពីរផ្ទាំង ប្រាសាទ អគ្គិវត្តមួយផ្ទាំង និងប្រាសាទព្រះវិហារមួយផ្ទាំង ព្រមទាំងដែនទឹកម្តុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

ផ្ទះទី៣ ៖ ផ្ទះនេះមានទំហំធំ ដោយសារតែត្រូវបានធ្វើឡើងសម្រាប់ក្រុមគ្រួសាររបស់ តាម៉ុក និងអ្នកធ្វើដំណើរមកពីចម្ងាយ ដូចជាប្រជាជនដែលមកសុំគោ ក្របីស្រូវ អង្ករ និងសម្រាប់អ្នកមកទទួលអំណោយផ្សេងៗ។

ផ្ទះទី៤ ៖ ផ្ទះនេះត្រូវបានសាងសង់ឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៣។ ផ្ទះនេះគឺជារោងបាយសម្រាប់បុគ្គលិក និងចុងភៅដើម្បីស្នាក់នៅ។ ផ្ទះនេះមានកម្ពស់បីជាន់ក្រោមគឺជាឃ្លាំងដាក់អាហារ។ ជាន់ទីពីរជាកន្លែងហូបបាយរបស់បុគ្គលិករបស់តាម៉ុក។ ជាន់ទីបីគឺជាបន្ទប់សម្រាប់ស្នាក់នៅរបស់ចុងភៅ។

ប៉ុល ពត, នួន ជា, យន់ យ៉ាត, តា ម៉ុក, រ៉ន រ៉េត

ទំនាក់ទំនង

លោកស្រី ជិននី មុនីរស្មី ប្រធានមន្ទីរទេសចរណ៍ខេត្តទត្តរមានជ័យ
នៃក្រសួងទេសចរណ៍

☎ ០១២ ៦៧៦ ៣៦៤

បណ្ឌិត លី សុខយាង នាយកមជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្លង់វែង
នៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

☎ ០១២ ៥៧០ ៤៦៥ ឬ ០៣១ ៥៥៤៤ ១៩៤

✉ truthlysokkheang@dccam.org

📍 Anlong Veng Peace Center

សារមន្ទីរប្រវត្តិសាស្ត្រអន្លង់វែង

សារមន្ទីរផ្ទះតាម៉ុក (អតីតផ្ទះតាម៉ុក)

ក្រសួងទេសចរណ៍ និងមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

ស្រុកអន្លង់វែងជាទីតាំងដ៏ពិសេស និងត្រូវបានចាប់អារម្មណ៍មួយ ដែលនៅតែជាប្រធានបទសម្រាប់ការពិភាក្សាវិវាទ ដោយសារតែប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន។ អន្លង់វែងបានក្លាយជាស្រុកចុងក្រោយបង្អស់ដែលធ្វើសមាហរណកម្មចូលក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅឆ្នាំ១៩៩៨ បន្ទាប់ពីឈិត ជឿន ហៅ «តាម៉ុក» អតីតមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម បានគ្រប់គ្រងតំបន់នេះចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៨៤។ តាម៉ុកធ្លាប់ជាប្រធានភូមិភាគនិរតីរបស់របបខ្មែរក្រហម ដែលមានឈ្មោះជាផ្លូវការថា «កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)»។ របបនេះត្រូវបានជឿថាទទួលខុសត្រូវចំពោះការស្លាប់ប្រជាជនជិត២លាននាក់។

នៅក្នុងពេលដែលតាម៉ុកគ្រប់គ្រងស្រុកអន្លង់វែង អំណាចរបស់ តាម៉ុករីកដុះដាលកាន់តែខ្លាំងឡើង ហើយប្រជាជនស្រុកអន្លង់វែងមានសេចក្តីគោរពចំពោះ តាម៉ុក យ៉ាងខ្លាំង។ ដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ប្រជាជនរបស់គាត់ តាម៉ុក បានចំណាយពេលជាច្រើនខែក្នុងការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាច្រើន ដែលបានក្លាយជាគេរដំណែលនៃសម័យកាលដែល តាម៉ុក កាន់អំណាចនៅស្រុកអន្លង់វែង (១៩៨៤-១៩៩៨)។ សព្វថ្ងៃនេះ អតីតផ្ទះតាម៉ុកគឺជាតំបន់ប្រវត្តិសាស្ត្រមួយ ក្នុងចំណោមតំបន់ប្រវត្តិសាស្ត្រស្រុកអន្លង់វែងទាំង១៤ ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងអនុក្រឹត្យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ហើយបានប្រែក្លាយទៅជាសារមន្ទីរនៅដើមឆ្នាំ២០០០។ នៅពេលផ្តើមដំណើរដល់ស្រុកអន្លង់វែង ភ្ញៀវទេសចរកម្រទុកខានទឹកស្រក់ក្នុងការចូលទៅទស្សនា «សារមន្ទីរប្រវត្តិសាស្ត្រអន្លង់វែង» ដែលធ្លាប់ជាផ្ទះរបស់តាម៉ុកនេះណាស់។

សារមន្ទីរប្រវត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិ រូបថត១០០សន្លឹកដើម្បីការចងចាំនិមិត្តរូប

ពិព័រណ៍រូបថត១០០សន្លឹកបានចាប់ផ្តើមដាក់តាំងបង្ហាញជូនសាធារណជន នៅក្នុងសារមន្ទីរប្រវត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិ (អតីតផ្ទះសាម៉ុក) ជាលើកដំបូង បង្អស់។ រូបថតនីមួយៗបាននិងកំពុងពាំនាំនូវរឿងរ៉ាវដ៏ច្រើនអនេកស្តីពី អតីតកាលដ៏អន្ទុករបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ ពិព័រណ៍រូបថតនេះត្រូវបានធ្វើ ឡើងដើម្បីបម្រើឲ្យការចងចាំនិងការអប់រំ ដែលអាចជួយលើកកម្ពស់ការ យល់ដឹង និងបង្កើតបានជាការឆ្លុះបញ្ចាំងដ៏ស៊ីជម្រៅចំពោះសម័យកាល នោះ។ ខណៈដែលការដាក់តាំងពិព័រណ៍បាននិងកំពុងក្លាយជារំលឹកឡើង វិញអំពីអតីតកាល ពិព័រណ៍នេះក៏ជាកស្មតាដ៏ជាក់ស្តែង ចំពោះព្រឹត្តិ ការណ៍ប្រកបដោយសោកនាដកម្ម ដែលប្រជាជនកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់។

បន្ទាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មរបស់តំបន់អន្តរជាតិនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ផ្ទះ សាម៉ុក ត្រូវបានប្រែក្លាយទៅជាសារមន្ទីរព័រដ្ឋក្រោយមក។ ចំណុចចាប់ ផ្តើមនៃសារមន្ទីរនេះគឺមានត្រឹមតែជាសម្បកផ្ទះរបស់សាម៉ុកប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ គ្មានព័ត៌មានផ្សេងៗនៅឡើយទេ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សារមន្ទីរ នេះបានក្លាយជាទីតាំងដែលមានមនុស្សចូលទស្សនាច្រើនបំផុត បើប្រៀប ធៀបទៅនឹងទីតាំងទេសចរណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រចំនួន១៤កន្លែងផ្សេងទៀត នៅ ក្នុងស្រុកអន្តរជាតិ។ សារមន្ទីរនេះទទួលបានភ្ញៀវចូលទស្សនារាប់ម៉ឺន នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ហើយប្រជាជនកម្ពុជាមានចំនួនច្រើនលើសលប់។ ដោយសារតែមានភាពចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឲ្យសារមន្ទីរនេះមានភាពរស់រវើក ឡើងវិញ តាមរយៈការស្វែងយល់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវជ្រុងជ្រោយថែមទៀតអំពី ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃសង្គ្រាម និងសន្តិភាពនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មជ្ឈមណ្ឌល សន្តិភាពអន្តរជាតិដែលជាកំណត់ចំណុចដើមរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា និងក្រសួងទេសចរណ៍ កំពុងបោះមួយជំហានទៅមុខទៀត ក្នុងការដាក់តាំង ពិព័រណ៍រូបថត១០០សន្លឹកនេះ។

សមាហរណកម្មរបស់ស្រុកអន្តរជាតិចូលក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨

ដូច្នេះទី១ មានទ្រង់ទ្រាយជាពេលដែលមានតែដំបូលគ្មានជញ្ជាំង។ នៅខាង មុខផ្ទះ នេះ ភ្ញៀវទេសចរនឹងឃើញផ្ទាំងព័ត៌មានបង្ហាញពីព្រឹត្តិការណ៍ សំខាន់ៗក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ ក៏ដូចជាដែនទីនៃទីតាំងប្រវត្តិសាស្ត្រទាំង១៤ កន្លែងក្នុងស្រុកអន្តរជាតិ។ នៅខាងក្នុងផ្ទះ មានឡានបាក់បែកមួយដែល មានស្លាកថា « ស្ថានីយ៍វិទ្យុចល័តរបស់ ប៉ុល ពត » នៅខាងស្តាំដៃនិង មានទ្រង់ដែកពីរនៅខាងឆ្វេងដៃ។ ទ្រង់ដែកទាំងពីរនេះត្រូវបានចងចាំថា

ទ្រង់សម្រាប់ឃុំយ៉ាងអ្នកទោសសំខាន់ពីរនាក់របស់សាម៉ុក ឈ្មោះសូ សារឿន ហៅ «តា០៥» និង មៀង សារ ហៅ «តា០៦»។ អ្នកទាំងពីរនាក់នេះ ជាអតីតមេទ័ពរបស់ ប៉ុល ពត អតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃកម្ពុជាប្រជាធិប តេយ្យ ហើយមានការជឿជាក់ថាអ្នកទាំងពីរជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះ ការសម្លាប់ សុន សេន ដែលជាអតីតទូរនាយករដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុក ការពារជាតិនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងក្រុមគ្រួសាររបស់គាត់។

ដូច្នេះទី២ នៅក្នុង « ផ្ទះទី២ » មានបន្ទប់មួយដែលលម្អដោយរូបគំនូរនៃ ប្រាសាទអង្គរវត្ត និងប្រាសាទព្រះវិហារ។ នៅលើជញ្ជាំងមួយទៀត មានស្លាកព័ត៌មានមួយចង្អុលបង្ហាញឲ្យភ្ញៀវទេសចរឡើងទៅជាន់លើ ដែលមានដាក់តាំងពិព័រណ៍រូបថត។ ពិព័រណ៍រូបថតនេះ ចាប់ផ្តើមចេញ ពីសម័យកាលមុនខ្មែរក្រហម។ នៅក្រៅបន្ទប់ដេករបស់សាម៉ុក មានរូប ថតមន្ត្រីរបស់របបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ (១៩៧០-១៩៧៥) ដែលដឹកនាំ ដោយលោកសេនាប្រមុខ លន់ នល់។ មុននឹងចុះទៅជាន់ក្រោមវិញ ទេសចរអាចទស្សនារូបថតដែលបង្ហាញពីការចាប់ផ្តើមនៃរបបកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យនៅដើមឆ្នាំ១៩៧៥ ។

ដូច្នេះទី៣ មានដាក់តាំងរូបថតដែលបង្ហាញពីរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងចលនាខ្មែរក្រហមរហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃចលនានេះនៅឆ្នាំ១៩៩៨។ ចាប់ផ្តើមចេញពីជញ្ជាំងនៅខាងស្តាំដៃ ពិព័រណ៍រូបថតបង្ហាញពីទិដ្ឋភាព នៅដើមឆ្នាំ១៩៧៥ និងបន្តរហូតដល់ចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៦ និងឆ្នាំ ១៩៧៧។ រូបភាពដែលមានពណ៌ បង្ហាញពីអំឡុងឆ្នាំ១៩៧៨ នៅ ពេលដែលអ្នកកាសែតកុម្មុយនីស្តនិយម ឈ្មោះ ហួនណា ប៊ឹកស្រ្តម មកធ្វើទស្សនកិច្ចនៅតាមសហករណ៍ និងការដ្ឋានរបស់ខ្មែរក្រហម។ រូប ភាពបន្ទាប់បង្ហាញពីអំឡុងឆ្នាំ១៩៧៩ នៅពេលដែលប្រជាជនកម្ពុជាធ្វើ ដំណើរត្រឡប់ទៅភូមិកំណើតរបស់ខ្លួនវិញ។ ផ្នែកចុងក្រោយរបស់ ពិព័រណ៍រូបថត បង្ហាញពីសម័យកាលដែលសាម៉ុកកាន់អំណាច និងការ ធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាវិញនៅឆ្នាំ១៩៩៨។

ដូច្នេះទី៤ គឺជាបន្ទប់សោតទស្សន៍ ដែលភ្ញៀវទេសចរអាចចូលទៅទស្សនា ភាពយន្តឯកសារ និងភាពយន្តថ្មីៗស្តីពីស្រុកអន្តរជាតិ។ ទេសចរក៏អាច ប្រើប្រាស់បន្ទប់នេះដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់សារមន្ទីរ។

មជ្ឈមណ្ឌលសន្តិភាពអន្តរជាតិដែលជាអតីតផ្ទះប្រជុំរបស់សាម៉ុកនៅលើកំពូលភ្នំដងរែក